

Kuortaneen kunta

Arviointikertomus vuodelta 2022

tarkastuslautakunta 23.5.2023

Kunnanvaltuustolle

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävän suorittamiseksi tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kunnanhallituksen toimintakertomuksessa esittämiin tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Arviointi perustuu kunnanhallituksen toimintakertomustietoihin, tarkastuslautakunnan haastatteluissa saatuihin tietoihin ja havaintoihin, asiakirjoihin sekä tilintarkastajan raportteihin. Tarkastuslautakunnan arviointi on jälkikäteisarviointia. Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset raportoidaan valtuustolle vuosittain annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöskokouksen yhteydessä.

Kunnanvaltuusto on valinnut kokouksessaan 9.8.2021 tarkastuslautakuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi seuraavat jäsenet:

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja	Hanna Yli-Kuha	Marita Jokiaho
Varapuheenjohtaja	Seppo Palomäki	Tapio Laaja
Jäsen	Mauno Sippola	Jari Kamunen
Jäsen	Heikki Immonen	Jarmo Ala-Kurikka
Jäsen	Eila Kuusisto	Marita Mäki-Kahra Arja Ojala (14.11.2022 kvalt alkaen)

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 12.4.2021 § 15 valinnut tilintarkastajaksi toimintakaudelleen tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n. Kunnan vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Helena Järvenpää. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2022 arviointia varten vuonna 2 kertaa. Tilivuoden päättymisen jälkeen tarkastuslautakunta on vuonna 2023 kokoontunut 4 kertaa. Tarkastuslautakunta on laatinut arviointisuunnitelman, joka on toiminut pohjana lautakunnan työskentelylle. Lautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurantaan ja tarkasteluun, viranhaltija- ja luottamushenkilöhaastatteluihin.

Tilintarkastaja on toimittanut tarkastuslautakunnalle vuoden 2022 tarkastusohjelman sekä antanut tarkastuslautakunnan kokouksissa tarkastuslautakunnalle tietoja tilintarkastuksen etenemisestä sekä esitellyt väliraportin ja tarkastusraportin tilintarkastuksesta.

2. Edellisen vuoden arviointihavainnoille tehdyt toimenpiteet

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä arviointikertomuksen jälkiseurantaa. Keskeistä arviointityön merkityksen kannalta on se, miten arviointikertomusta ja sen sisältöä käsitellään valtuustossa ja miten arviointia hyödynnetään kunnan toiminnassa.

Kunnanhallitus on käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomusta 3.10.2022 ja antanut lausuntonsa tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen saamaansa lausuntoon ja seuraa lausunnon mukaisten toimien edistymistä.

3. Viranhaltijoiden kuuleminen

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut seuraavia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä:

- kunnanjohtaja Teemu Puolijoki
- tekninen johtaja Martti Ranta
- ympäristöpäällikkö Jukka Kotola
- sivistysjohtaja-rehtori Sanna Koivisto
- hallintojohtaja Jaana Salo
- rakennustarkastaja Katja Karonen
- varhaiskasvatuspäällikkö Merja Ahola
- elinkeinovastaava Aapo Petäjäniemi

Viranhaltijoita on kuultu valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen osalta sekä muissa ajankohtaisissa asioissa.

4. Talouden arviointi ja toteutuminen

4.1 Talousarvion toteuma

Kuortaneen kunnan tulos oli 1,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen, kun muutettu talousarvio ennusti noin miljoonan euron ylijäämää. Talous toteutui siis huomattavasti ennakoitua paremmin ja tätä selittää sekä ennakoitua parempi toimintakate, että verotulojen ja valtionosuuksien ylittyminen talousarvioon nähden. Myös rahoitustuotot toteutuivat odotettua paremmin.

Tilikauden toimintatuotot (4,1 miljoonaa euroa) kasvoivat viime vuodesta noin 800 tuhatta euroa. Toimintakulut (29,5 miljoonaa euroa) kasvoivat viime vuodesta noin 1,3 miljoonaa euroa. Kasvu selittyi sote-menojen kasvulla, Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouden alijäämän kattamisella sekä henkilöstömenojen ja muiden palvelujen ostojen hintojen kasvulla.

Tilikauden ylijäämä (1,7 miljoonaa euroa) sisältää valtiolta saatuja kertakorvauksia ja valtionosuuksiin vuoden aikana tehtyjä korotuksia, minkä johdosta valtionosuuksien kasvu viime vuoteen nähden oli 1,6 miljoonaa euroa. Valtion myöntämät korotukset liittyivät muun muassa yhdistymisavustuksiin, tehtävämuutoksiin ja verotulojen vähenemisen kompensointiin. Valtionosuudet jakoutuivat seuraavasti: peruspalvelujen valtionosuudet 12,5 miljoonaa euroa, veroperustemuutoksista johtuvat veromenetysten korvaukset 2,5 miljoonaa euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus 1 miljoonaa euroa.

Hyvän tuloksen johdosta taseeseen kertynyt ylijäämä 31.12.2022 on 7,4 miljoonaa euroa.

4.2 Talouden tasapainoisuus

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 7,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tilinpäätöksen osuus kertyneestä ylijäämästä on 1,7 miljoonaa euroa.

4.3 Vertailu kriisikuntia koskeviin kriteereihin (Kuntalaki § 118)

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää Kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kuortaneen kunnan osalta kriteerien täytyminen.

<https://vm.fi/erityisen-vaikeassa-taloudellisessa-asemassa-olevat-kunnat>

	2020	2021	2022
Raja-arvo: alijäämä katettava 4 v. kuluessa			
Kertynyt ali-/ylijäämä, €/as	1310,13	2042,27	2478,45
Raja-arvo: <80 %	148,70 %	143,50 %	
Vuosikate/poistot, %	166,45	139,84	178,44
Raja-arvo: ylittää kaikkien kuntakonsernien keskiarvon yli 50 %:lla	(>13 193)	(>13 625)	
Lainat ja vuokravastuut, €/as	7349,75	6774,93	6840
Raja-arvo: väh. 2 % korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	(>21,96)	(>22,02)	
Tulovero-%	21	21	21
Raja-arvo: laskennallinen lainanhoitokate <0,8	1,3	1,3	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,51	1,12	1,62

Raja-arvoja vuodelle 2022 ei ole vielä laskettu

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Kuortaneen kunnan osalta taseessa ei ole kattamatonta alijäämää ja arviointimenettelyyn johtavat raja-arvot eivät täyty.

Kunnan ja kuntakonsernin talous on viimeisimmän tilinpäätöksen perusteella tasapainoinen, mutta täytyy huomioida, että tilikauden tulokseen vaikuttivat tietyt kertaluontoiset erät, joita ilman alijäämää olisi muodostunut huomattavasti vähemmän.

Tarkastuslautakunta painottaa, että kunnan ja kuntakonsernin tulee kiinnittää huomiota omavaraisuusasteen kehitykseen, jotta lainanhoitokyky ei vaarannu ja asukaskohtainen lainamäärä ei kasva liian korkeaksi. Myös korkokulujen kehitys tulee ottaa huomioon.

5. Toiminnan ja talouden tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on tehnyt tilivuoden aikana arviota toiminnan ja talouden toteutumisesta tulosalueittain sekä kuulemalla tilivelvollisia. Tilinpäätöksestä 2022 on luettavissa jokaisen tulosalueen tarkat toiminta-ajatukset, sitovat tavoitteet, mittarit, arvot ja niissä onnistumiset. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet melko hyvin.

Vuoden 2022 osalta kunnanvaltuustossa sitovuustaso on toimielintaso. Toimintatuotot ja -kulut myönnetään sitovina bruttomääräisinä.

Kuortaneen kunnan strategia

Kuntalain 37 §:n mukaisesti jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuortaneen kunnanvaltuusto on syyskuussa 2022 hyväksynyt päivitetyn kuntastrategian, jossa Kuortaneen kunnan strategiset päämäärät ovat

- 1) Kunnan vetovoiman vahvistaminen
- 2) Tasapainoinen kuntatalous
- 3) Laadukkaat palvelut eri-ikäisille
- 4) Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- 5) Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Kuortaneen kunnan arvoiksi on kuntastrategiassa määritelty

- sujuvuus
- vastuullisuus
- avoimuus
- yrittäjähenkisyys

Tarkastuslautakunta tulee tulevaisuudessa arviointikertomuksissaan kiinnittämään huomiota päivitettyyn kuntastrategiaan ja sen konkretisoitumiseen talousarviossa ja taloussuunnittelussa. Huomiota kiinnitetään tavoitteiden ja mittareiden yhdenmukaisuuteen.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisen ja toimintojen kehittämisen yleislinjoista, omistajaohjauksesta, tietoturva- ja henkilöstöpolitiikasta. Kunnanhallitus huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää kunnan vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän kehittymistä.

Kunnanhallitus on kokoontunut 25 kertaa ja käsitellyt 266 asiaa.

Merkittävin asia kunnanhallituksen toimialueella tilikauden aikana oli hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämisen valmistelu. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle, minkä johdosta Kuusiokuntien sosiaali- ja terveyskuntayhtymän jäsenkunnat päättivät yksimielisesti kuntayhtymän purkamisesta. Hyvinvointialueen käynnistäminen vaati monenlaisia sopimusneuvotteluja, jotka työllistivät vielä tilikauden päättymisen jälkeenkin.

Sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvän muutoksen vuoksi jouduttiin keskuskeittiön toiminta ulkoistamaan. Ulkoistaminen toteutettiin Isojoen, Soinin, Ähtärin ja hyvinvointialueen kanssa perustetun in-house yhtiö Kokkaamo Ateriapalvelut Oy:n kautta.

Dynasty 10 asiakirjahallinnon käyttöönotto toteutui helmikuussa 2022. Pääkäyttäjä- ja avainhenkilökoulutukset pidettiin tilikauden aikana. Lisäksi käynnistettiin uuden tiedonhallintamallin

käyttöönotto. Kuntatalouden tiedonkeruuta ja talousraportointia uudistettiin ja kehitettiin kansallisen aikataulun mukaisesti.

Kunnanhallituksen tavoitteet tilikaudelle olivat:

1. Yleishallinto
  - kunnan vuokra-asuntojen siirtäminen tytäryhtiön hallintaan
  - viestinnän kehittäminen
  - asukastyytyväisyys/muuttajatutkimus
  - urheiluopiston uimahallihankkeeseen osallistuminen
2. Elinkeinopalvelut
  - keskustaajaman kehittäminen
  - yritystonttimarkkinointi
  - yrityspalvelut
  - yrittäjämönteisyys
  - yrittäjyhteistyö
  - hankinnat
3. Sosiaali- ja perusturvapalvelut
  - sosiaali- ja terveystalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Yleishallinnon tavoitteet on pääosin saavutettu. Uimahallihankkeeseen osallistumista yhdessä Urheiluopiston kanssa jatketaan ja toimintaa varten on perustettu Kuortaneen Uintikeskus Oy, josta kunta omistaa 19,9 %.

Elinkeinopalveluiden osalta keskustaajaman kehittäminen on kesken, hankeaikaa jatkettiin vuoden 2023 loppuun. Yritystontteja ei myyty tilikauden aikana. Muut tavoitteet on pääosin saavutettu.

Sosiaali- ja perusturvapalveluiden osalta toiminnan siirtyminen toteutui aikataulun mukaisesti. Tiettyjä Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalveluyhtymän purkamiseen liittyviä sopimusneuvotteluja jatketaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet on pääosin saavutettu.

Sivistyslautakunta

Sivistysosasto järjestää kuntalaisille laadukasta koulutustarjontaa varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen sekä tarjoaa asukkailleen tasokkaat kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut.

Sivistyslautakunta on kokoontunut tilikaudella 15 kertaa ja käsitellyt 113 asiaa.

Koulutoimintaan sisältyi tilikauden aikana muutoksia ja koronapandemiasta johtuvia haasteita. Ruonan koulun perusopetuksen siirtämisen valmistelu Alvarin kouluun ja esiopetuksen keskittäminen 2-3 vuodeksi Ruonan kouluun alkoivat tilikaudella. Koronasta johtuvat sairastelu on ollut runsasta ja aiheuttanut paljon poissaoloja sekä henkilöstön, että oppilaiden keskuudessa. Sijaisten saatavuudessa on ollut haasteita.

Oppilasmäärät alakouluissa ovat laskeneet, mutta lukiossa ja yhteiskoulussa oppilasmäärä on noussut.

Sivistyslautakunnan tavoitteet tilikaudelle olivat:

1. Sivistyshallinto

- Talousarvion toteutumisen seuranta tulosalueiden esimiesten kanssa yhteistyössä
- Mobiili työajanseuranta työn suunnittelun ja työssä jaksamisen tueksi
- 2. Peruskoulupalvelut
  - Esi- ja perusopetuksessa on pätevät opettajat
  - Yhteiskoulun urheilupainotteisen luokan toiminnan vakiinnuttaminen ja turvallisten asuinolosuhteiden varmistaminen opiskelijoille
  - Koulukiusaamisen ehkäiseminen
  - Uuden kouluverkkosuunnitelman laatiminen
- 3. Lukiokoulutuspalvelut
  - Uusi valmennusryhmä elokuusta 2022 alkaen
  - Lukion opintotarjonnan laajentaminen
- 4. Varhaiskasvatuspalvelut
  - Lasten arkiliikunnan lisääminen
  - Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja sen arviointi
  - Auki oleviin tehtäviin saadaan pätevää, riittävästi koulutettua henkilöstöä
- 5. Vapaa-aikapalvelut
  - Kirjaston houkuttelevuuden mittaaminen lainausmäärien avulla
  - Kulttuuritoiminnan palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle
  - Ilmainen tapahtuma lapsille Terwaviikolla tervahaudan läheisyydessä
  - Järjestöjen ja yhdistysten tukeminen palveluiden tuottamisen kumppanina
  - Ulkoilureitin rakentaminen keskustan alueelle
  - Kuntalaisten omatoimiliikunnan kehittäminen olosuhteita ja palveluita parantamalla
  - Kuntalaisille suunnatun liikuntatoiminnan kehittäminen ja laajentaminen hankerahoituksen avulla

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Sivistyslautakunnan osalta tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Alvarin koulun rehtorin valinta aiheutti keskustelua, mutta saatiin päätökseen. Kouluverkko-suunnitelmat saatiin toteutettua järjestämällä esiopetus Ruonalla ja siirtämällä Ruonan oppilaat Alvariin. Tehdyillä järjestelyillä saatiin toimiva ratkaisu oppilaiden sijoittumiseen ja toiminnan järjestämiseen.

Vapaa-aikapalvelujen osalta tarkastuslautakunta haluaa edelleen nostaa esiin laadukkaiden palvelujen järjestämisen kaikille ikäryhmille. Uuteen kuntastrategiaan asia on nostettu. Hyvinvointialue vastaa jatkossa sosiaali- ja terveyspalveluista sekä palveluasumisesta. Kunnan vastuulla on edelleen sivistys-, hyvinvointi- ja ennakoiivat palvelut kaikille ikäryhmille.

Tekninen lautakunta

Tekninen osasto vastaa kiinteistöjen ja ympäristön kunnossapidosta sekä kunnan kiinteistöihin liittyvistä investoinneista.

Teknisen lautakunnan tavoitteet tilikaudelle olivat:

1. Kuntatekniikan hallinto
  - Suunniteltujen investointien toteuttaminen
2. Tilapalvelut
  - Vanhan Alvarin koulurakennuksen alueen mahdollistaminen uuden koulun ja päiväkodin liikunnan ja leikkikentän käyttöön
  - Koulujen toimintaympäristön parantaminen ja kunnossapito
3. Yhdyskuntatekniset palvelut
  - Kirkkotien ja Keskustien siirtyminen kunnan haltuun Ely:ltä

- Yksitysteiden hoidon ja tarpeiden selkeyttäminen ja kehittäminen

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Investoinnit toteutuivat pääosin talousarvion mukaisesti.

Vanhan Alvarin koulurakennuksen purkaminen siirtyi vuodelle 2023 valitusten vuoksi.

Yksitysteiden kunnossapitoon ja koordinointiin tarkastuslautakunta toivoo lisää selkeyttä ja yhdenmukaisuutta.

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan yleisenä tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa sekä vastata ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja ohjaustehtävistä. Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan merkittävin sisältö muodostuu lakisääteisistä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun vastuualueista.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja kehitystehtävistä kunnan alueella kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Ympäristölautakunta on pitänyt 10 kokousta ja tehnyt 74 päätöstä.

Ympäristölautakunnan tavoitteet tilikaudelle olivat:

1. Rakennusvalvonta
  - Rakennusrekisterin tietojen päivittäminen
  - Asemakaavoitus
  - Yleiskaavoitus
2. Ympäristöpalvelut
  - Ympäristönsuojelun valvonta

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Ympäristölautakunnan osalta vuosi 2022 meni taloudellisesti arviota paremmin.

Vanhat rakennusluvut on siirretty sähköiselle alustalle ja uudempien lupien siirto on aloitettu.

Uusia asuinrakennuslupia myönnettiin 2 kpl, maatalousrakennuksia 1 kpl, muita rakennuslupia 42 kpl ja toimenpidelupia 42 kpl. Kaavoituksessa Kuortaneenjärven pohjoisosan 1. vaiheen kaava valmistui ja muulta osin kaavoitus jatkuu. Vilmeikön kaavan piti valmistua 2022 vuoden aikana, mutta on edelleen kesken. Kirkkotien kaava valmistui ja Sarvinevan tuulivoimakaava oli hyväksymisvaiheessa vuoden vaihteessa. Napalankallioiden-Hietaharjun nevan tuulivoimakaavan ja Mäyryn alueen osayleiskaavan selvitysvaihe on aloitettu.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tavoitteet saavutettiin pääosin.

Kuntakonserni ja liikelaitokset

Kuntakonserniin kuuluu kolme tytäryhteisöä ja viisi kuntayhtymää. Lisäksi kunnalla on omistuksia osakkuusyhteisöissä. Tytäryhteisöt raportoivat taloudestaan kunnanhallitukselle säännöllisesti ja niiden tulee informoida konsernijohtoa viipymättä kaikista merkityksellisistä järjestelyistä ja muutoksista.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumajat on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, jossa on tehty viime vuosina isoja remontteja. Viimeisimpinä oli kaukolämmötoimittajan vaihto sekä siihen liittyvä kaukolämpöverkon uusiminen. Koulumajat sulautuivat Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokrataloihin 1.4.2022 ja samalla yhtiön nimi muutettiin Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnoiksi. Yhtiöön liitettiin tilivuoden aikana myös kunnan suoraan omistamat vuokra-asunnot, jonka jälkeen yhtiössä oli vuokrattavia huoneistoja yhteensä 150 kpl.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat on myös kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka hallinnoi yritys kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita. Lisäksi kunnalla on muutama osakeosuus Antinrinteessä sekä Oivankulmassa.

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Tilikauden aikana toteutettiin kahden tytäryhteisön sulauttaminen yhdeksi yhtiöksi. Samalla yhtiö sai uuden nimen, Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot. Uuteen yhtiöön siirrettiin myös suoraan kunnan omistamat vuokra-asuntokiinteistöt. Lautakunnan käsityksen mukaan kyseinen järjestely selkeytti kunnan vuokraustoimintaa ja antoi vuokra-asuntoyhtiölle isommat hartiat toimintansa tueksi.

Konserniyhtiöt ovat saavuttaneet niille asetetut tavoitteet olennaisilta osin. Kuntakonsernin tulos oli 31.12.2022 ylijäämäinen (1,8 miljoonaa euroa) ja vuosikate noin 1,2 miljoonaa euroa parempi kuin vertailuvuonna. Konsernin lainakanta laski tilikauden aikana noin 1,1 miljoonaa euroa vuoden takaisesta.

Lautakunnan näkemyksen mukaan konserniyhtiöiden talous on vakaalla tasolla. Kiinteistöyhtiöihin liittyy korjaus- ja remontointivastuita, joita tulee toteuttaa suunnitelmallisesti. Kiinteistöjen tasearvoja tulee tarkastella säännöllisesti. Myös lainakannan kehittymiseen tulee kiinnittää huomiota.

Henkilöstö

Kunnan vakituinen henkilöstömäärä 31.12.2022 oli 145 henkilöä ja 49 henkilöä toimi määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa. Henkilöstökulut olivat 8,4 miljoonaa euroa ja ne ovat kasvaneet 450 tuhatta euroa edellisvuodesta.

Kunnan työntekijöiden palkallisia sairauspoissaoloja kertyi tilinpäätöstietojen mukaan vuonna 2022 yhteensä 2867 kalenteripäivää, mikä on keskimäärin 15 kalenteripäivää / henkilötyövuosi. Palkattomia kalenteripäiviä on kertynyt 487 pv, mikä on noin 2,8 päivää / henkilötyövuosi. Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet vertailuvuoteen verrattuna, mikä selittyy muun muassa koronasta johtuvilla poissaoloilla. Koronapandemia on kasvattanut lyhyiden sairaspöissaolujen määrää.

Työhyvinvointikysely tehdään joka toinen vuosi ja se toteutetaan seuraavan kerran vuoden 2023 puolella.

Henkilöstötilinpäätös on esitelty kunnanhallitukselle 2.5.2023. Henkilöstötilinpäätöksessä on henkilöstön määrä muutettu henkilötyövuosiksi Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan, joten tietoja vuoden 2021 henkilöstötilinpäätöksen kanssa ei pysty kaikilta osin vertailemaan.

Päätös työsuohdepyöräedusta tehtiin vuoden 2022 lopussa.

Lautakunnan keskustelut ja johtopäätös:

Lautakunta pitää henkilöstön jaksamiseen ja osaamiseen liittyviä asioita tärkeänä kunnan toiminnalle. Tarkastuslautakunta kiinnittääkin huomiota sairauspoissaoloihin, jotka ovat edelleen korkealla tasolla. Sairauspoissaolot kuormittavat koko henkilöstöä, sillä sijaisten saaminen erityisesti tiettyihin yksikköihin on haastavaa.

Osaavan henkilöstön saatavuus on haasteellista ja rekrytointi on alalla kuin alalla muuttunut hyvin haasteelliseksi, minkä vuoksi on tärkeää huolehtia nykyisen henkilöstön sitouttamisesta. Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö on kunnalle merkityksellinen voimavara. Kuortaneen kunnan henkilöstö on tilastojen mukaan pysyvää. Kunnan työntekijöistä suurin osa on 55-59 vuotiaita. Tämän ikäluokan eläköityessä tulee iso rekrytointitarve.

Lautakunnan näkemyksen mukaan henkilöstöasioiden nostaminen kuntastrategialle ja henkilöstöasioiden edistäminen on hyvä asia. Pito- ja vetovoiman merkitys kuntastrategialle on suuri.

7.0 Yhteenveto

Vuosi 2022 oli taloudellisesti huomattavasti ennakoitua parempi. Sekä verotulot, että valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta ja tilikausi päättyi 1,7 miljoonan euron ylijäämään. Hyvä tulos vahvistaa kunnan omaa pääomaa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2022 päättyessä aiheutti paljon valmistelutyötä kunnassa tilikauden aikana. Siirtymisen johdosta työtä aiheutti muun muassa ravintohuollon yhtiöittäminen, sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän purkaminen ja vuokrasopimusten valmistelu. Siirtyminen tuo tullessaan suuria muutoksia Kuortaneen kunnan talouteen ja toimintaan.

Tarkastuslautakunta kiinnittää jatkossa huomiota hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseen ja systemaattiseen seurantaan.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 Kuortaneen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esille tulleista asioista vastaukset tulosalueilta niin, että ne voidaan käsitellä kunnanhallituksessa 1.10.2023 mennessä.

Kunnanhallituksen odotetaan ottavan kantaa kattavasti koko arviointikertomuksen sisältöön tulosalueiden kannanottojen lisäksi. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle, joka tarpeen mukaan voi vielä pyytää tarkennusta kannanottoihin.

Tarkastuslautakunta kiittää kunnan johtoa ja koko henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä vuonna 2022.

8.0 Allekirjoitukset

Kuortaneella 23. toukokuuta 2023

Hanna Yli-Kuha
Puheenjohtaja

Seppo Palomäki
varapuheenjohtaja

Heikki Immonen
jäsen

Eila Kuusisto
jäsen

Mauno Sippola
jäsen